

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 409/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gráčikom, Farská 40, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8CdoR/2/2025 z 25. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8CdoR/2/2025 z 25. februára 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). V petite svojej ústavnej sťažnosti v nadväznosti na vyslovenie porušenia svojich práv nežiada, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že na Okresnom súde Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sa viedlo konanie o návrhu sťažovateľa, otca maloletých detí, na zrušenie zákazu styku a o úpravu styku. Okresný súd rozsudkom č. k. 22P/103/2020-554 z 21. apríla 2023 zrušil výrok skoršieho rozsudku o zákaze styku sťažovateľa s maloletou [REDACTED], [REDACTED] [(ďalej len „maloletá“), výrok I], zastavil konanie vo vzťahu k maloletej [REDACTED], [REDACTED] s poukazom na dosiahnutie jej plnoletosti (výrok II), zamietol návrh na úpravu styku s maloletou (výrok III) a rozhodol o trovách konania (výrok IV). Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 13CoP/78/2023 z 11. septembra 2024 zmenil rozsudok súdu prevej inštancie vo výrokoch I a III tak, že návrh sťažovateľa zamietol.

3. Pre vec je podstatné, že v rámci tohto konania bolo rozhodnutím zo 7. mája 2021 nariadené výchovné opatrenie, ktorým okresný súd uložil sťažovateľovi povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu vo forme sociálno-výcvikového programu zameraného na tému násilia, rozpoznávania jeho druhov, uvedomenia si následkov a prijatia správania a komunikácie nenásilného charakteru v zariadení Libertate, o. z., v rozsahu 12 stretnutí. Súčasne okresný súd uložil maloletým a matke povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu zameranú na pomoc a poradenstvo pri prežívaní vzniknutej situácie v súvislosti s odsúdením sťažovateľa pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby a v prípade detí aj so spracovaním situácie v občianskom združení Aliancia žien Slovenska v rozsahu 12 stretnutí.

4. Okresný súd síce vyhodnotil uložené výchovné opatrenie ako neplniace účel, avšak svoj verdikt postavil na domnienke, že vzhľadom na vek maloletej, jej intelekt a stabilné prostredie niet dôvodu na doterajší zákaz styku. Krajský súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o zmene pomerov odôvodňujúcich zmenu rozhodnutia o zákaze styku sťažovateľa s maloletou. Po nariadení odvolacieho pojednávania zopakoval a doplnil dokazovanie, pričom ustálil, že sťažovateľ nepreukázal, že by v stresových situáciách a pod záťažou v súvislosti s rodinou, teda nielen v kontakte s matkou maloletej, proti ktorej sa dopustil trestného činu, mal svoje konanie a agresivitu pod kontrolou. K zmene mala prispieť psychoterapia doporučená znalcom RNDr. Mgr. Kešickým, ktorá bola konštatovaná nielen v čase rozhodovania o zákaze styku, ale aj v čase rozhodovania súdu o prvom návrhu sťažovateľa na zrušenie zákazu styku a o úpravu styku s maloletou pôvodne vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 20P/55/2015, ktorú sťažovateľ neabsolvoval. Potreba terapie sa netýkala len vzťahu k matke maloletej, ale celkovo mala smerovať k stabilite osobnosti sťažovateľa, ktorý je pod vplyvom záťaže stále vystavený riziku agresívneho konania. Na strane sťažovateľa nedošlo k zmene ani v tom, že by konanie, ktoré bolo považované za trestné, vyhodnotil priznaním si chyby, teda sebareflexiou k protiprávnemu konaniu, za ktoré bol odsúdený. Sťažovateľ nielenže neabsolvoval doporučenú a potrebnú psychoterapeutickú liečbu, ale nepodrobil sa ani výchovnému opatreniu nariadenému v tomto konaní, keďže z počtu poradenstva 12 absolvoval len 3 sedenia. Zo správy zariadenia Libertate, o. z., v ktorom bolo realizované výchovné opatrenie, tiež vyplynulo, že nesplnilo účel vzhľadom na nezmenený postoj sťažovateľa, ktorý opakovane popiera násilné správanie proti matke maloletej, preto ďalšími stretnutiami nedokázalo toto zariadenie plniť obsahové celky programu; pre ďalší postup bolo potrebné, aby klient uznal svoje vlastné násilné správanie, prevzal zaň zodpovednosť a pracoval na osobnostnej zmene. Naopak zo správy Aliancie žien, ktorá realizovala výchovné opatrenie s matkou a (pôvodne s oboma) maloletými deťmi, vyplynulo, že maloletá má jasne vymedzené postoje, hodnotové nastavenie a po absolvovaní stretnutí boli možnosti vyčerpané. Nezaujím maloletých detí o stretnutia s otcom, ako aj odmietanie akéhokoľvek zblíženia s ním sa nepodarilo odstrániť. Závery Aliancie žien potvrdil i výsluch maloletej pred odvolacím súdom, z ktorého jednoznačne vyplynul odmietavý postoj maloletej k stretávaniu sa so sťažovateľom, odmietla ďalšiu terapiu a situáciu nechcela zmeniť. Vníma, že sťažovateľ urobil chybu, ktorú si odmieta pripustiť.

5. Krajský súd tiež doplnil, že rozsudkom Mestského súdu Bratislava II sp. zn. 22P/74/2022 z 12. júna 2024 bol zamietnutý návrh sťažovateľa na uloženie výchovného opatrenia na účel vytvorenia predpokladov na obnovenie prerušeného kontaktu maloletej s otcom a v nariadení asistovaného styku za prítomnosti psychológa bez prítomnosti matky (v čase rozhodovania krajského súdu nebolo toto rozhodnutie právoplatné, pozn.). V rámci tohto konania bola vyhodnotená neúspešnosť už raz nariadeného výchovného opatrenia z dôvodu hlboko narušeného

vzťahu medzi dieťaťom a otcom a nezmeneného postoja sťažovateľa i maloletej. Mestský súd konštatoval, že sťažovateľ mal možnosť posunúť sa vo vzťahu k deťom na základe nariadenej intervencie štátu do rodiny vo forme predchádzajúceho výchovného opatrenia, čo nevyužil a akúkoľvek efektívnosť výchovného opatrenia zmaril sám. Dôvodil tým, že matka s maloletou už raz absolvovali výchovné opatrenie a opätovne by sa mali podrobiť poradenstvu v situácii, keď sťažovateľ neprešiel žiadnou sebareflexiou a čakal by len na výsledok nanúteného poradenstva. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že vzťah maloletej k sťažovateľovi nemá potenciál napredovať a zlepšiť sa za stáleho pokračovania sťažovateľa v obviňovaní matky a jej označovaní za jediného vinníka neželaného stavu. Na strane sťažovateľa nedošlo k žiadnej zmene, jeho správanie sa v priebehu konania radikalizovalo a žiadnym spôsobom nedeklaroval ani len vôľu vyhľadať pre seba odbornú pomoc. Ústavný súd zistil, že toto rozhodnutie mestského súdu bolo potvrdené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13CoP/137/2024 z 29. januára 2025. Odvolací súd v ňom zdôraznil, že pozitívny záväzok štátu už bol naplnený uloženým výchovným opatrením. Porušenie povinnosti rodiča konať v najlepšom záujme maloletého dieťaťa pripísal sťažovateľovi, ktorý zmaril účinnosť uloženého výchovného opatrenia. Zastal názor, že je v jeho kompetencii sa dobrovoľne podrobiť psychologickému poradenstvu či psychoterapii bez toho, aby súd opakovane autoritatívne zasiahol do práv matky či maloletej uložením ďalšieho výchovného opatrenia.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 13CoP/78/2023 z 11. septembra 2024, ktorým došlo k zamietnutiu návrhu otca na zrušenie zákazu styku, sťažovateľ podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietal hodnotenie dôkazov, nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov, arbitrárnosť až svojvôľu odvolacieho súdu, ktorý mal rezignovať na všetky hľadiská a princípy, na ktoré mal v danej veci prihliadať v záujme obnovenia vzťahu otca s maloletým dieťaťom. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je arbitrárne a nedostatočné, pričom najvyšší súd odôvodnil dovolacie námietky s poukazom na všeobecné tézy bez toho, aby boli zohľadnené konkrétne okolnosti daného prípadu. Najvyšší súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkou o nevykonaní navrhovaného znaleckého dokazovania. Jej podstatou, resp. zmyslom bolo zistiť aktuálne nastavenie maloletej, čo ho spôsobilo a aké sú možnosti riešenia. Zo strany matky maloletej podľa jeho názoru dochádza k preukázateľnému odcudzujúcemu konaniu formou indoktrinácie v kontexte očierňovania sťažovateľa, vyvolávania strachu a celkového negatívneho nastavenia maloletej proti sťažovateľovi. Najvyšší súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s odvolacou námietkou týkajúcou sa údajnej dezinterpretácie vyjadrených postojov maloletej. Nerozumie, ako je možné, že na jednej strane si maloletá sťažovateľa nepamätá a na strane druhej vie, že sa mal dopustiť nejakého protiprávneho konania, ktoré musí podrobiť sebareflexii. V napadnutom uznesení absentuje aj vysporiadanie sa s námietkou o nevykonaní navrhovaných dôkazov (napr. predvolanie znalkyne PhDr. Mgr. Eleny Fortis). Krajský súd zjavne rezignoval na akúkoľvek možnosť obnoviť kontakt sťažovateľa s maloletou a len sa uspokojil s jej názorom, pod ktorý sa ale podpísalo mnoho faktorov, na ktoré maloletá nemala žiaden faktický

vplyv. Ponechaním *status quo* dochádza k narušeniu rovnováhy práv rodičov priznaných zákonom a Dohovorom o právach dieťaťa v neprospech otca, keďže sa dostáva do pozície odsunutého rodiča.

8. Jedným z najpodstatnejších dôkazov, o ktoré krajský súd oprel svoj verdikt, bolo vyjadrenie odmietavého postoja maloletej proti sťažovateľovi, pričom maloletá je vo veku blízkom dospelosti a je schopná samostatne a cieľavedome vyjadriť názor na danú vec. Sťažovateľ v dovolaní namietal, že o predmetnom vyjadrení sa v súdnom spise nenachádza žiadna zápisnica či zvukový záznam, a teda ako účastník konania nebol oboznámený s podkladom rozhodnutia. S touto dovolacou námietkou sa najvyšší súd náležite nevysporiadal, pričom ide o také pochybenie zo strany súdu, ktoré znemožnilo sťažovateľovi uplatňovať jemu patriace práva. Nevyrovnal sa ani s jeho námietkou, v rámci ktorej tvrdil, že štát sa verejne zbavuje svojho pozitívneho záväzku prispievať k náprave vzťahu rodiča a maloletých detí.

9. Sťažovateľ považuje za scestné, aby mal zakázaný styk s dcérou, ktorú nikdy nijako neohrozoval a len sa dlhé roky snaží o znovuobnovenie kontaktu s ňou. Zákaz styku bol vydaný aj na základe toho, že nebolo vhodné, aby deti chodili za otcom do väzenia. Táto skutočnosť však nie je relevantným dôvodom na zákaz styku. Už samotný zákaz styku pri jeho vydaní nebol dôvodný/zákonný. Za absurdné považuje, že svoj trest vykonal už pred viac ako 10 rokmi (z výkonu trestu odňatia slobody bol prepustený v januári 2015), a zákaz styku stále trvá.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu uplatňuje v ústavnej sťažnosti rovnakú sťažnostnú argumentáciu, akú uplatnil v konaní pred všeobecnými súdmi, najmä v podanom dovolaní, teda aj najvyššiemu súdu vytýka nedostatky v procese dokazovania.

11. V kontexte prezentovanej sťažnostnej argumentácie ústavný súd považuje v prvom rade za žiaduce zdôrazniť, že si plne uvedomuje úlohu najvyššieho súdu v civilnom procese, ktorý rozhoduje ako dovolací súd v už právoplatne skončenom spore. Rešpektuje aj jeho vlastnú diskreciu vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti a dôvodnosti dovolania, čo však nevylučuje, aby ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti následne preskúmal, či právomoc najvyššieho súdu bola realizovaná ústavne konformným spôsobom. Pritom je nutné zdôrazniť, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

12. V súlade s uvedeným sa tak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameril na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľa. Po náležitom preskúmaní napadnutého uznesenia pochybenie ústavnoprávnej intenzity v posudzovanom prípade nezistil.

13. Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa ako neprípustné, pretože nevzhladol sťažovateľom vytýkanú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá mala spočívať v nedostatočne vykonanom dokazovaní, v hodnotení dôkazov, v nevykonaní dôkazov ním navrhovanom, a teda v nedostatočne zistenom skutkovom stave. Podľa názoru najvyššieho súdu odvolací súd relevantne odôvodnil svoje závery o dostatočne zistenom skutočnom stave veci. Dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie, ako aj jeho zopakovanie a doplnenie odvolacím súdom i opätovným výsluchom maloletej považoval za dostatočné pre záver o nepotrebnosti vykonávania ďalšieho dokazovania – nariadenia znaleckého dokazovania, ktoré sťažovateľ navrhoval iba na účel zisťovania tvrdeného vplyvu matky maloletej na jej odmietavý postoj k otcovi. Potvrdil, že prenos postoja matky ako preferenčného rodiča, obzvlášť vzhľadom na prežité traumy zo spoločného života so sťažovateľom, je prirodzený. Vykonanie navrhovaného dôkazu však nebolo nevyhnutné pre zistenie skutočného stavu veci, a to s prihliadnutím na vek maloletej blízky dospelosti a jej intelektuálnu vyspelosť v spojení s čl. 5 Základných zásad Zákona o rodine i Dohovoru o právach dieťaťa. Zdôraznil, že objektívnym explicitne ustanoveným zákonným kritériom na rozhodnutie vo veciach úpravy rodičovských práv k maloletým je najlepší záujem maloletého dieťaťa, ktorý musí súd vyhodnotiť s prihliadnutím na okolnosti danej veci. Ak ich vzájomná korelácia z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov nie je možná, prednosť má vždy záujem maloletého dieťaťa. Najvyšší súd napokon poukázal i na tú časť rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorej reagoval na znalecký posudok znalkyne PhDr. Mgr. Fortis s tým, že znalkyňa iba stroho potvrdila spôsobilosť sťažovateľa samostatne zabezpečiť starostlivosť a výchovu maloletých detí, pričom tento záver bližšie vôbec nezdôvodnila.

14. Z dôvodov namietaného rozhodnutia je teda zrejmé, že najvyšší súd posudzoval, či krajský súd náležite zodpovedal všetky relevantné odvolacie námietky sťažovateľa vzťahujúce sa (najmä) na proces dokazovania, pričom uzavrel, že rozhodnutie je v konkrétnostiach dostatočne vyargumentované. Dovolací súd zaujal stanovisko aj k namietanému rozsahu vykonaného dokazovania, nenachádzajúc žiadne pochybenia a vady pri vykonávaní dôkazov a ich hodnotení súdmi nižšej inštancie, ktoré sa riadne vysporiadali aj s námietkou nevykonania navrhnutých dôkazov. Hoci sa závery najvyššieho súdu opierajú o pomerne stručné odôvodnenie (nadväzujúce na závery krajského súdu), možno ho považovať za výstižné a dostatočné na to, aby z neho bolo možné zistiť dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľa. To v plnej miere zodpovedá skutočnosti, že ide o odôvodnenie rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku, ktoré reaguje na skutočnosti podstatné pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov prípustnosti dovolania a následného posúdenia jeho dôvodnosti.

15. Ústavný súd na podklade uvedeného nemá dôvod spochybňovať argumentáciu najvyššieho súdu, ktorá bola základom pre odmietnutie dovolania sťažovateľa podaného podľa § 420 písm. f) CSP, a to s prihliadnutím na dôvody ústavnej sťažnosti predložené samotným sťažovateľom, ktoré sú opakovaním jeho dovolacej argumentácie, s ktorou sa najvyšší súd riadne vysporiadal. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným

procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010), čomu podľa názoru ústavného súdu učinili všeobecné súdy v danej veci zadosť.

16. Ústavný súd preto, sumarizujúc už uvedené, konštatuje, že v kontexte sťažnostnej argumentácie nezistil v napadnutom uznesení najvyššieho súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

IV.

Obiter dictum

17. Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom podľa názoru ústavného súdu nesporne predstavuje vážny zásah do práv a právom chránených záujmov maloletého dieťaťa aj jeho rodiča. V dôsledku zákazu styku môže dôjsť k ochladeniu citových väzieb medzi rodičom a dieťaťom a prehĺbeniu narušenia vzájomných vzťahov, pretože sa ním rodičovi celkom odoberá právo stýkať sa s dieťaťom, a to akýmkoľvek spôsobom. K takejto situácii došlo aj vo veci sťažovateľa, ktorý po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody usiluje o reparáciu vzťahu s jeho deťmi.

18. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že konajúci súd musí v takýchto situáciách v dostatočnej miere využiť všetky právne nástroje ponúkané zákonnou úpravou na vytvorenie podmienok na obnovenie (zachovanie) väzieb medzi rodičom a dieťaťom. Len v prípade, ak by tieto prijaté opatrenia nevedli k žiadnemu výsledku, snaha konajúcich orgánov by sa ukázala ako márna, resp. by bolo zistené, že kontakt s dotknutým rodičom nie je v najlepšom záujme dieťaťa, bolo by možné pristúpiť k takému radikálnemu rozhodnutiu, akým je zákaz styku, resp. v prípade sťažovateľa k zamietnutiu jeho návrhu na zrušenie už uloženého zákazu styku (pozri napríklad rozhodnutie vo veci Bergmann proti Českej republike 27. 10. 2011, sťažnosť č. 8857/08, bod 62). Niet pochyb, že takto pristupovali k danej veci i konajúce súdy.

19. Ústavný súd v zhode s ESLP súčasne konštatuje, že existuje široký konsenzus aj v rámci medzinárodného práva, že vo všetkých rozhodnutiach týkajúcich sa detí musia byť rozhodujúcim hľadiskom ich najlepšie záujmy. Tento záujem sa podľa ESLP skladá z dvoch zložiek. Na jednej strane vyžaduje udržiavanie väzieb dieťaťa s jeho rodinou okrem prípadov, keď sa konkrétna rodina preukáže ako nevhodná. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť pretrhnuté iba vo veľmi výnimočných prípadoch a musí byť vykonané všetko v záujme zachovania osobných vzťahov a ak je to vhodné, v záujme obnovy rodiny. Na druhej strane je v záujme dieťaťa, aby bola jeho výchova zabezpečená v stabilnom prostredí a rodičom nemôže byť podľa čl. 8 dohovoru umožnené uplatňovať opatrenia, ktoré by mohli poškodiť zdravie alebo vývoj dieťaťa. Článok 8 dohovoru tak vyžaduje zo strany orgánov verejnej moci rozhodovanie zachovávajúce rovnováhu medzi záujmami dieťaťa a záujmami rodičov, osobitná pozornosť v tomto procese však musí byť venovaná najlepšiemu záujmu dieťaťa, ktorý v závislosti od jeho povahy a významu môže prevážiť nad záujmami rodičov (Sahin v. Nemecko, rozsudok z 8. 7. 2003, bod 66, obdobne IV. ÚS 276/2014).

20. Napriek tomu, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenamieta porušenie práv hmotného charakteru a okrem porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru žiadne iné ústavnoprávne relevantné námietky nevzniesol, ústavný súd považuje za vhodné dodať, že posúdenie konkrétnych okolností prípadu v prerokováanej veci, hlavne posúdenie najlepšieho záujmu maloletej, patrí primárne všeobecným súdom, a nie je ani v možnostiach ústavného súdu vnikať do týchto citlivých rodinnoprávných vzťahov, pokiaľ postup všeobecných súdov nesignalizuje porušenie ústavou zaručených práv a slobôd. Záujmy rodičov a detí majú byť vo vzájomnej rovnováhe, avšak tak ako už bolo uvedené, zvrchovaný záujem dieťaťa v okolnostiach konkrétneho prípadu môže prevážiť nad záujmom toho-ktorého rodiča. Napriek tomu, že sa na prvý pohľad môže zdať, že zákaz styku je neprímeraným zásahom do rodičovských práv sťažovateľa ako otca maloletej, ústavný súd nepochybuje o snahe všeobecných súdov dospieť k rozhodnutiu v najlepšom záujme maloletej, tak ako to má na mysli čl. 4 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), čo adekvátne vyargumentovali. S ochranou najlepšieho záujmu dieťaťa je úzko prepojené právo dieťaťa vyjadriť svoj názor. Ten nemusí byť vždy v záujme dieťaťa a dieťa nemusí vedieť vyhodnotiť, čo je v jeho najlepšom záujme. Preto musia byť tieto dve zložky navzájom konfrontované, a to aj v kontexte práva na nediskrimináciu, práva na život a ochranu súkromia. Súd vyhodnocujú rôzne kritériá pre posúdenie schopnosti dieťaťa prezentovať svoj názor, pričom v danom prípade súdy prihliadali najmä na vek maloletej (16 rokov, ku dňu rozhodovania ústavného súdu viac ako 17 rokov, pozn.), jej vyspelosť a hlboko narušený vzájomný vzťah medzi sťažovateľom a maloletou. Tieto premenné sa stali základom odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov v danej veci (body 37, 38, 44 rozsudku krajského súdu; body 23 až 26 napadnutého uznesenia). Konštatovali, že maloletá je schopná vyjadriť svoj názor, pričom veľmi citlivo vyvažovali potenciálny zásah do práv sťažovateľa s právami 16-ročného dieťaťa (čl. 3 a 12 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj § 38 CMP), akcentujúc jej najlepší záujem s ohľadom na konkrétne okolnosti danej veci. Sťažovateľ usiluje o styk s maloletou, ktorá je takmer dospelá, vníma rodinnú situáciu i správanie sťažovateľa bez potrebnej sebareflexie, a teda ani prípadné vyhovujúce rozhodnutie súdu by mu bez vlastnej iniciatívy zmeniť svoj prístup nezaručilo ochotu maloletej stretávať sa s ním.

21. Preto za okolností, že sťažovateľ ani nežiada zrušiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, by aj vyslovenie namietaného porušenia práv sťažovateľa zostalo v čisto akademickej rovine, čo nesporne nie je účelom konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu